

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-247/23 - 1

Predmet C-247/23 [Deldits]¹

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

18. travnja 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Fővárosi Törvényszék (Mađarska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

29. ožujka 2023.

Tužitelj:

VP

Tuženik:

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság

Fővárosi Törvényszék (Okružni sud u Budimpešti, Mađarska)

[omissis]

Tužitelj: VP ([omissis] Budimpešta (Mađarska) [omissis])

[omissis]

Tuženik: Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (Glavno državno ravnateljstvo policije za migracije, Mađarska) [[omissis] Budimpešta (Mađarska) [omissis]]

[omissis]

Predmet spora:
području azila

upravna tužba u pogledu vođenja evidencije u

¹ Naziv ovog predmeta je izmišljen. On ne odgovara stvarnom imenu nijedne stranke u postupku.

ODLUKA

Sud koji upućuje zahtjev pred Sudom Europske unije pokreće prethodni postupak radi tumačenja članka 16. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (u daljnjem tekstu: OUZP).

Sud koji upućuje zahtjev upućuje Sudu Europske unije sljedeća prethodna pitanja:

1. Treba li članak 16. OUZP-a tumačiti na način da je tijelo nadležno za evidenciju u skladu s nacionalnim pravom obvezno, radi ostvarivanja ispitanikovih prava, ispraviti osobni podatak koji se odnosi na spol te osobe i koji je evidentiralo to tijelo ako se taj podatak promijenio nakon njezina upisa u evidenciju i stoga nije u skladu s načelom točnosti utvrđenim u članku 5. stavku 1. točki (d) OUZP-a?
2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo prethodno pitanje, treba li članak 16. OUZP-a tumačiti na način da se njime od osobe koja traži ispravak podatka o njezinu spolu zahtijeva da podnese dokaze koji opravdavaju njezin zahtjev za ispravkom?
3. U slučaju potvrdnog odgovora na drugo prethodno pitanje, treba li članak 16. OUZP-a tumačiti na način da je podnositelj zahtjeva obavezan dokazati da se podvrgnuo operaciji prilagodbe spola?

[omissis] [razmatranja o nacionalnom postupovnom pravu]

Obrazloženje

1. Ovaj upravni sud koji odlučuje o predmetu u vezi s vođenjem evidencije u području azila traži od Suda Europske unije (u daljnjem tekstu: Sud), u skladu s člankom 267. UFEU-a, da protumači pravna pravila prava Unije koja su nužna za rješavanje glavnog postupka.

Predmet spora i relevantne činjenice

2. Tužitelj je osoba s iranskim državljanstvom kojoj je status izbjeglice odobren u Mađarskoj 2014. U tom je postupku kao razlog svojeg bijega naveo činjenicu da je transseksualna osoba, a potvrde specijalista psihijatrije i ginekologije koje je podnio potvrđivale su tužiteljev identitet transseksualne osobe, koji je rođen kao žena. Nakon što mu je odobren status izbjeglice, tužitelj je upisan u evidenciju u području azila kao ženska osoba.

- 3 Sud koji upućuje zahtjev ističe da evidencija u području azila služi za bilježenje identifikacijskih podataka (uključujući podatke koji se odnose na spol) fizičkih osoba kojima je odobren status izbjeglice te da nadležno tijelo u području azila obrađuje te podatke i do 25 godina nakon eventualnog gubitka takvog statusa.
- 4 Tužitelj je 2022. tuženiku podnio zahtjev i pritom se pozivao na članak 16. OUZP-a u svrhu ispravka podatka o spolu navedenog u evidenciji u području azila u muški spol i promjene njegova imena. U tom je postupku dostavio potvrde liječnikâ specijalistâ koje je već ranije podnio. Tuženik je odbio zahtjev odlukom od 11. listopada 2022. [omissis]. U skladu s obrazloženjem te odluke, tužitelj nije dokazao da se podvrgnuo operaciji promjene spola te se dostavljenim dokumentima potvrđuje samo transseksualizam, ali ne i da je tužitelj promijenio spol.
- 5 Tužitelj u svojoj upravnoj tužbi od suda koji upućuje zahtjev traži poništenje navedene odluke. Tvrdi da s pojmovnog gledišta transseksualnost znači promjena spola i dostavljena medicinska dokumentacija potvrđuje da se podvrgnuo prilagodbi spola. Tužitelj se poziva na sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava (ESLJP), konkretno na presude donesene u predmetima A. P., Garçon i Nicot protiv Francuske (zahtjevi br. 79885/12, 52471/13 i 52596/13) i S. V. protiv Italije (zahtjev br. 55216/08) te tvrdi da se za prilagodbu spola nije potrebno podvrgnuti operaciji. Ističe da se identificira kao muškarac, da prema liječničkim stručnim mišljenjima izgleda kao muškarac i da mu se u njima za potrebe dijagnoze dodijelila oznaka za transseksualizam F64.0 Međunarodne klasifikacije bolesti.
- 6 Tuženik zahtijeva da se upravna tužba odbije, s obzirom na to da, prema njegovu mišljenju, tužitelj nije dostavio nikakvu javnu ispravu ili liječničku dokumentaciju kojom bi se dokazala njegova promjena spola.

Obrazloženje zahtjeva za prethodnu odluku i argumenti stranaka

- 7 Sud koji upućuje zahtjev smatra da je za donošenje presude nužno tumačiti članak 16. OUZP-a.
- 8 Tužitelj smatra da mu se mora omogućiti „ispravak”. U okviru postupka, od osoba koje podnose zahtjev na temelju članka 16. OUZP-a ne treba tražiti prekomjerne dokaze, a osobito ne treba tražiti da dokažu da su se podvrgnule liječničkom zahvatu prilagodbe spola. Takav bi zahtjev bio protivan sudskoj praksi ESLJP-a, njime bi se povrijedio članak 1. (pravo na ljudsko dostojanstvo), članak 3. (pravo na poštovanje tjelesnog i duhovnog integriteta) i članak 7. (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života) Povelje Europske unije o temeljnim pravima te se ne bi poštovalo načelo ekvivalentnosti u području zaštite temeljnih prava iz članka 52. stavka 3. Povelje. Tužitelj naglašava da različite države članice

(Švedska, Danska, Malta, Irska, Belgija, Grčka i Portugal) pravno priznaju spol na temelju izjave transseksualne osobe.

- 9 Prema tuženikovu mišljenju, tužitelj nije u potpunosti ispunio zahtjev za ispravljanje propusta jer nije dostavio nikakvu javnu ispravu ili liječničku dokumentaciju kojom bi se dokazala njegova promjena spola.

Relevantne pravne odredbe

- 10 Članak 16. OUZP-a:

„Ispitanik ima pravo bez nepotrebnog odgađanja ishoditi od voditelja obrade ispravak netočnih osobnih podataka koji se na njega odnose. Uzimajući u obzir svrhe obrade, ispitanik ima pravo dopuniti nepotpune osobne podatke, među ostalim i davanjem dodatne izjave.”

- 11 Članak 81. a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvényja (Zakon br. LXXX iz 2007. o pravu na azil) (u daljnjem tekstu: Zakon o pravu na azil)

„Nadležno tijelo u području azila u evidenciji u tom području obrađuje osobne podatke koji se odnose na izbjeglice, strance pod supsidijarnom zaštitom, prihvaćenike („befogadott”), korisnike privremene zaštite („menedékes”), kao i osobe koje traže međunarodnu zaštitu i osobe na koje se primjenjuje dablinski postupak (u daljnjem tekstu zajedno: osobe na koje se primjenjuje ovaj zakon), podatke koji se odnose na njihov boravak te na pomoć i potpore na koje imaju pravo, kao i naknadne izmjene tih podataka, a sve s ciljem:

- (a) provjere njihova statusa izbjeglice, stranca pod supsidijarnom zaštitom, korisnika privremene zaštite ili prihvaćenika, te osiguravanja da smiju ostvarivati prava koja proizlaze iz tog statusa;
- (b) provjere da imaju pravo na pomoć i potpore utvrđene u ovom zakonu i drugim pravnim pravilima;
- (c) njihove osobne identifikacije;
- (d) izbjegavanja udvostručavanja postupaka i
- (e) utvrđivanja je li zahtjev podnesen više puta.”

- 12 Članak 82. točka (f) Zakona o pravu na azil

„Za potrebe ovog poglavlja, sljedeći se podaci osoba na koje se primjenjuje ovaj zakon smatraju identifikacijskim podacima fizičkih osoba:

[...]

(f) spol”.

13 Članak 83. stavak 1. točka (a) Zakona o pravu na azil

„Evidencija u području azila sadržava sljedeće podatke o osobama na koje se primjenjuje ovaj zakon:

(a) identifikacijske podatke fizičkih osoba”.

14 Članak 83/A. stavak 5. Zakona o pravu na azil

„Nadležno tijelo u području azila po službenoj je dužnosti obvezno izbrisati zapise koji su protivni propisima, ispraviti netočne zapise i nadodati ispuštene zapise u službenoj evidenciji koju vodi”.

Objasnenje razloga na kojima se temelje prethodna pitanja

15 S obzirom na prethodno navedeno, nužno je pokrenuti prethodni postupak kako bi se pojasnilo pod kojim se točno pretpostavkama ispitaniku priznaje pravo na ispravak, utvrđeno u članku 16. OUZP-a, evidentiranog podatka o njegovu spolu.

16 Prethodna pitanja upućena Sudu relevantna su jer, iako mjerodavni mađarski propis, odnosno Zakon o pravu na azil, općenito sadržava odredbe o obradi promjena evidentiranih podataka i ispravku pogrešnih zapisa, tim se propisom ne uređuju ni postupak ni zahtjevi u pogledu promjene spola i posljedične promjene imena o kojima je riječ u ovom slučaju. Alkotmánybíróság (Ustavni sud, Mađarska) je u presudi 6/2018 od 27. lipnja utvrdio postojanje neustavnosti zbog propusta, kojim se povređuje članak II. (nepovredivost ljudskog dostojanstva) i članak XV. stavak 2. (zabrana diskriminacije) Magyarország Alaptörvényja (Temeljni zakon Mađarske) te do kojeg je došlo zbog toga što zakonodavac nije uređio postupak promjene spola i imena za osobe koje nemaju mađarsko državljanstvo, ali zakonito borave [u Mađarskoj], dok se mađarskim državljanima priznaje ta mogućnost. Alkotmánybíróság (Ustavni sud) zatražio je od mađarske Nacionalne skupštine da najkasnije do 31. prosinca 2018. izvrši svoju zakonodavnu funkciju. Isto tako, ESLJP je u svojoj presudi donesenoj 16. srpnja 2020. u predmetu Rana protiv Mađarske (zahtjev br. 40888/17) presudio da je povrijeđen članak 8. Europske konvencije o ljudskim pravima jer Mađarska osobi kojoj je odobren status izbjeglice nije omogućila da se u pogledu nje provede postupak zakonskog priznavanja njezine spolne pripadnosti. Unatoč navedenim sudskim odlukama, mađarsko zakonodavstvo ni danas ne sadržava odredbe koje su potrebne za provedbu takvih postupaka.

17 Nadalje, sud koji upućuje zahtjev ističe da se, nakon prethodno navedene presude koju je donio Alkotmánybíróság (Ustavni sud), više ni mađarskim državljanima ne omogućuje da im se zakonski prizna promjena spola, pa prema tome ni sud koji

upućuje zahtjev nije u mogućnosti popuniti pravnu prazninu analognom primjenom odredbi koje se odnose na mađarske državljane. Sam je tužitelj također upozorio na nedostatak mađarskog zakonodavstva i stoga je svoju upravnu tužbu izravno temeljio na članku 16. OUZP-a.

- 18 S obzirom na prethodna razmatranja, za rješavanje spora u glavnom postupku nužno je razjasniti valja li tuženiku, na temelju članka 16. OUZP-a kao izravno primjenjivog pravnog pravila prava Unije, naložiti obvezu da ispravi podatak o spolu iz vlastite evidencije i, u slučaju potvrdnog odgovora, koji se dokazi u tu svrhu mogu tražiti od podnositelja zahtjeva za ispravak.

[omissis] [razmatranja o nacionalnom postupovnom pravu]

U Budimpešti 29. ožujka 2023.

[omissis] [potpisi]

RADNI DOKUMENT